

Význam veřejných rejstříků a spolkového práva pro sportovce

JUDr. Petr Skryja, Ph.D., LL.M.

O čem se dnes budeme bavit?

- Dnešní setkání bude spíše praktické.
- Vysvětlíme si důležitost sportovní a spolkové autonomie a poté si představíme, jak založit spolek, jednu z nejčastějších forem, kterou sportovní organizace volí ke své organizaci.

Spolková autonomie a sportovní autonomie

- Můžeme říci, že spolková autonomie je realizací svobody sdružování.
- Svoboda sdružování je zajištěna Listinou základních a práv a svobod (LZPS).
- Čl. 20 odst. 1 LZPS:
 - *„Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích“.*
- Spolková autonomie je pak realizací této svobody. Členové spolku se mohou rozhodnout, zda založí či nezaloží spolek a jak ho uspořádají.
- Sportovní autonomie je pak užší kategorií než spolková autonomie, neboť vyjadřuje autonomii lidí v oblasti sportu. Mohou si uspořádat své záležitosti (nejen v rámci spolku, ale i například sportovní pravidla) bez nadbytečné státní ingerence).

Kde jsou tyto svobody zakotveny?

- Na evropské úrovni v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod
- Vnitrostátně na ústavní úrovni v čl. 20 LZPS
- Na zákonné úrovni především:
 - zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 214 a násl).
 - zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Jak založit spolek?

Obecné základní informace

- Je třeba mít na paměti, že:
 - Spolek je právnickou osobou soukromého práva
 - Samostatný a dobrovolný svazek osob
 - Lze jej založit jen za stanoveným účelem
- Jeho stanovy ani fungování nesmí být v rozporu s ústavními normami, mezinárodními normami které jsou součástí českého vnitrostátního práva, evropským právem ani obecnými zásadami soukromého práva a občanského zákoníku.

Základní charakteristika

- Spolek zakládají alespoň 3 osoby
- Lze založit spolek i jako svaz více spolků. V tom případě je třeba, aby to plynulo z názvu
- Př. Československý svaz tanečního sportu
- Nikdo nesmí být nucen být členem ani setrvávat v členství
- Členové neručí za dluhy spolku
- název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“
- **Důležité!** hlavní činností je uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplnění je spolek založen. Podnikání nesmí být hlavní činností spolku (jen jako vedlejší činnost jako podpora hlavní činnosti nebo hospodárné využití spolkového majetku). A zisk lze použít pouze ke správě spolku či ke spolkové činnosti.

Založení spolku

- § 218 OZ:

Zakladatelé založí spolek, shodnou-li se na obsahu stanov; stanovy obsahují alespoň

- a) název a sídlo spolku,
- b) účel spolku,
- c) práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,
- d) určení statutárního orgánu.

Název spolku

- Název je iménem právnické osoby - v našem případě spolku
- Nesmí být klamavý ani zaměnitelný s názvem jiné právnické osoby
- musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“

Sídlo spolku

- Pokud se zapisuje právnická osoba do veřejného rejstříku, postačí, pokud zakladatelské právní jednání uvede název obce, kde je sídlo právnické osoby; do veřejného rejstříku však právnická osoba navrhne zapsat plnou adresu sídla. (§ 136 odst. 2 OZ)
- **Pozor!** Každý se může dovolat skutečného sídla právnické osoby. Proti tomu, kdo se dovolá sídla zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže právnická osoba namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě.
- Pokud to nenaruší to klid a pořádek v domě, může být sídlo i v bytě.
 - Je třeba v takovém případě doložit prohlášení vlastníka nemovitosti nebo jednotky, kde jsou prostory umístěny, popřípadě prohlášení osoby oprávněné s nemovitostí, bytem nebo nebytovým prostorem jinak nakládat, že s umístěním sídla osoby souhlasí. Prohlášení nesmí být starší než 3 měsíce a podpisy na něm musí být úředně ověřeny. (§ 14 odst. 2 ZVR)

Účel spolku

- K účelu lze obecně říci, že:
- Nesmí být v rozporu s § 145 OZ, v žádném případě!
 - § 145:
 - (1) Zakazuje se založit právnickou osobu, jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména je-li jejím účelem*
 - a) popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení,*
 - b) rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti,*
 - c) podpora násilí nebo*
 - d) řízení organu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.*
 - (2) Zakazuje se založit právnickou osobu ozbrojenou nebo s ozbrojenými složkami, ledaže se jedná o právnickou osobu zřízenou zákonem, již zákon ozbrojení nebo vytvoření ozbrojené složky výslovně dovoluje nebo ukládá, nebo o právnickou osobu, která nakládá se zbraněmi v souvislosti se svým podnikáním podle jiného právního předpisu, anebo o právnickou osobu, jejíž členové drží nebo užívají zbraně pro sportovní nebo kulturní účely či k myslivosti nebo k plnění úkolů podle jiného právního předpisu.*
- Platí, co jsme si již řekli o hlavním účelu spolku (uspokojování potřeb svých členů, § 217 OZ).

Na co si ještě dát pozor...

- Spolek nesmí (§ 268 odst. 1, písm. c) a d)):
 - nutit třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho činnosti nebo k jeho podpoře, nebo
 - bránit členům ze spolku vystoupit.
- Pokud je účel spolku v nesouladu se zákonem uvedenými „parametry“ či tvoří „nátlak“ na členy, může soud spolek zrušit. A to buď na návrh osoby, která má na tom zájem nebo dokonce bez návrhu. V takovém případě ale spolek předem upozorní. Je vhodné se toho ale takových situací vyvarovat.

Práva a povinnosti členů

- Spolek lze založit kromě toho, že zakladatelé vytvoří stanovy a shodnou se na jejich obsahu i tzv. ustavující schůzi
- Ta funguje obdobně jako členská schůze a vyplatí se v případě, že spolek zakládá větší množství lidí: schválí si návrh stanov
- Je opravdu důležité, aby byla práva a povinnosti členů spolku co možná nejprecizněji stanovena
- Doporučuji, aby jste se do toho nepouštěli sami a raději se poradili s notářem. Vyhněte se nejasnostem a případným úspěšným žalobám vůči spolku.
- V praxi je pak těžké stanovy již založeného spolku měnit. Sejit se, dohodnout se...

Zápis do spolkového rejstříku

- Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.
- Návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí.
- Pokud není spolek do veřejného rejstříku zapsán do třiceti dnů od podání návrhu na zápis a není-li v této lhůtě ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, považuje se spolek za zapsaný do veřejného rejstříku třicátým dnem od podání návrhu.

Jak a kam podat?

- rejstříkovými soudy jsou krajské soudy
- Místní příslušnost je určena podle sídla spolku. Příklad: pokud budu chtít založit spolek Fotbal pro školky Siřejovice, návrh podám ke Krajskému soudu Ústí nad Labem
- Navede vás inteligentní formulář na stránkách justice.
- <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>
- Obecně je ale více možností, jak podat návrh:
- elektronicky opatřený uznávaným elektronickým podpisem
- datovou schránkou,
- nebo v listinné podobě s úředně ověřeným podpisem.

Co musí návrh obsahovat?

- V přílohách:
 - stanovy s podpisy zakladatelů,
 - listina osvědčující právní důvod užívání prostor, v nichž je umístěno sídlo spolku, jde-li o prohlášení vlastníka nemovitosti, nesmí být starší 3 měsíců a podpis na něm musí být úředně ověřen,
 - čestné prohlášení člena statutárního orgánu o způsobilosti být členem statutárního orgánu podle občanského zákoníku
 - prohlášení, z něhož plyne souhlas zapisované fyzické nebo právnické osoby se zápisem do spolkového rejstříku s úředně ověřeným podpisem
- Zápis se ukládá do Sbírký listin spolkového rejstříku a je buď v ČJ, nebo je opatřen překladem, který navíc musí být úředně ověřen, pokud se nejedná o jazyk členského státu EU. Pak je tu ještě eventualita, že rejstříkový soud v daném případě překlad nevyžaduje.